

Příloha č. 2.: Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 1. 2006, sp. zn. 26 Co 504/2005

Jestliže dlužník zaplatil v rámci exekučního řízení do rukou soudního exekutora část dluhu, nemůže věřitel na dlužníkovi požadovat od doby tohoto zaplacení ze zaplacené částky úroky z prodlení, třebaže ji od soudního exekutora dosud neobdržel.

(Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 1. 2006, sp. zn. 26 Co 504/2005)

Okresní soud v Trutnově výrokem I. rozsudku ze dne 4. 8. 2005 uložil žalovaným povinnost zaplatit žalobci kapitalizovaný úrok z prodlení ve výši 55 820,08 Kč a dále úrok v sazbě 33 % ročně z jednotlivých částek zde uvedených. Výrokem II. žalobu ohledně kapitalizovaného úroku 731,52 Kč a zbývající části 33 % úroku z prodlení od 10. 12. 2004 do zaplacení zamítl. Výrokem III. uložil žalovaným povinnost nahradit společně a nerozdílně žalobci náklady řízení 24 672 Kč. Vzal za prokázáno, že právní předchůdce žalobce poskytl žalovanému 1) dle úvěrové smlouvy ze dne 15. 7. 1991 úvěr ve výši 85 000 Kč, přičemž žalovaný 2) ke smlouvě přistoupil jako ručitel. Úvěr nebyl splácen, a proto bylo platebním rozkazem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 1. 1995 uloženo oběma žalovaným společně a nerozdílně zaplatit právnímu předchůdci žalobce dlužnou jistinu úvěru ve výši 42 812,88 Kč. Usneseními Okresního soudu v Trutnově ze dne 4. 11. 2003 byl proti žalovaným nařízen výkon rozhodnutí pro tuto částku a pro náklady nalézacího a exekučního řízení. Žalovaný 1) po nařízení exekuce uhradil na účet exekutora ve splátkách celkem 12 000 Kč. Tato částka dosud nebyla oprávněnému poukázána, neboť slouží jako záloha na náklady exekučního řízení. Na základě těchto zjištění dospěl okresní soud k závěru, že návrh na přiznání pohledávky z titulu příslušenství úvěru byl podán důvodně a jeho sazba je v souladu s podmínkami sjednanými v úvěrové smlouvě, kterou bylo založeno též ručitelství žalovaného 2). Je však třeba přihlídnout k plněním na jistinu poskytnutým žalovanými v průběhu exekuce, neboť platba exekutorovi provedená v rámci nařízení exekuce je plněním vymáhané pohledávky. V závislosti na jednotlivých platbách uskutečněných žalovaným 1) tak došlo k postupnému snižování dlužné jistiny, takže na úrok z takto poskytnutých částek již nemá žalobce nárok. Trval-li v tomto rozsahu na žalobě, bylo nutno ji částečně zamítnout. O nákladech řízení bylo rozhodnuto s ohledem na nepatrný neúspěch žalobce ve sporu.

Žalobce podal včasné odvolání proti výroku II, jímž byla žaloba zčásti zamítnuta. Namítal, že platby v celkové výši 12 000 Kč provedené žalovaným 1) na bankovní účet soudního exekutora v rámci nařízené exekuce mu dosud nebyly převedeny, a proto je ani nemůže započítat na jistinu vymáhané pohledávky. Koneckonců i soudní exekutor prvoinstančním soudu sdělil, že část z těchto prostředků slouží jako záloha na náklady exekuce, z čehož vyplývá, že ani exekutor v současné době nezná výši částky, která bude žalobci z prováděné exekuce vyplacena. Podle přesvědčení žalobce tedy žalovaní dosud dluží celou vymáhanou jistinu ve výši 42 812,88 Kč, a úroky z ní požadované v tomto řízení mu proto měly být přiznány v plné výši. Necht' je proto rozsudek okresního soudu ve výroku II změněn tak, že žalobě bude vyhověno ve znění celého petitu.

Žalovaní se k odvolání žalobce písemně nevyjádřili. K jednání před odvolacím soudem se dostavil pouze žalovaný 2), který navrhl potvrzení prvoinstančního rozhodnutí již s ohledem na okolnost, že žalobce žalovaného 1) při jednání před okresním soudem ujistil, že má pokračovat v platbách na účet exekutora.

Odvolání žalobce obsahuje způsobilý odvolací důvod dle § 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř. Krajský soud v Hradci Králové proto z jeho podnětu přezkoumal napadenou část prvoinstančního rozhodnutí včetně jemu předcházejícího řízení, a to i z důvodů v odvolání výslovně neuvedených. Odvolání žalobce neshledal opodstatněným a proto rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Z o d ů v o d n ě n í :

Závazkový vztah, z něhož vyplývá nárok uplatněný v tomto řízení, se řídí režimem hospodářského zákoníku. Tato norma nemá výslovné ustanovení o tom, kdy je peněžitý dluh splněn. S ohledem na obecné principy plnění peněžitých závazků je však možno vycházet z principu donosnosti, tedy splnění dluhu okamžikem připsání dlužné částky na účet věřitele nebo její předání do jeho dispozice. Žalobci je možno přisvědčit v tvrzení, že se dosud do jeho přímé dispozice zaplacená jistina ve výši 12 000 Kč nedostala. Závěry, které okresní soud vyvodil ze zjištění o stavu exekučního řízení ohledně této jistiny, jsou však správné. Žalobce vymáhá jistinu v exekuci, důsledkem čehož je povinným znemožněno plnit vymáhaný dluh jinam, než k rukám exekutora (viz § 44 odst. 7 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu). Na exekutora je tudíž třeba hledět jako na zástupce oprávněného sui generis, ohledně něhož platí, že splnění dluhu k jeho rukám je splněním dluhu oprávněnému. Případné prodlení exekutora s předáním vymožené částky oprávněnému je pak věcí vnitřního vztahu mezi nimi, nemůže však jít jakkoliv k tíži povinného, který dluh splnil. Žalovaný 1) tedy učinil v rámci exekuce jednostranný právní úkon dlužníka, kterým poskytl věřiteli předmět plnění s úmyslem splnit svůj dluh, a exekutor plnění přijal jako osoba oprávněná plnění jménem věřitele přijmout, v důsledku čehož dluh na jistinu postupně zanikal do konečné částky 12 000 Kč. Okresní soud pak výrokem pod bodem I přesně reagoval na data, kdy se jednotlivých dílčích plnění jistiny pohledávky oprávněnému dostalo. Se zřetelem k výše uvedenému odvolací soud napadenou část prvoinstančního rozhodnutí, kterou byla žaloba zčásti zamítnuta, jako věcně správnou potvrdil. Pro větší přehlednost tak učinil v tom správném znění, které nevzbuzuje pochybnosti o rozsahu, v němž byla žaloba zamítnuta. Jako věcně správný byl potvrzen i výrok III. rozsudku, proti němuž žalobce ani nebrojil.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. Žalobce v něm nebyl úspěšný, žalovanému 1) však v něm podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly a žalovaný 2) se práva na jejich náhradu výslovně vzdal.